

PARTENERIAT ERASMUS PENTRU O INCLUZIUNE DE SUCCES A ELEVILOR CU CES

Profesor psihopedagog Radu Ofelia Amalia

Profesor educator Chifor Anca Maria

Liceul Tehnologic Special pentru Deficienți de Auz Cluj-Napoca

1. Prezentare generală

Proiectul „You need to know me to teach me” acronim: „Meet me to teach me”, ID 2021-2-RS01-KA210-SCH-000048967, este un parteneriat strategic în domeniul educației școlare, care implică doar școli (small partnership) și care vizează în mod direct dezvoltarea și îmbunătățirea unui sistem de educație incluzivă în ambele țări partenere. Este un proiect cu durata de un an, pe care recent l-am încheiat cu succes.

Parteneri în acest proiect au fost School with dormitory for the students with hearing and speech disabilities „11 Maj” Jagodina, Serbia -Coordonator de proiect- și Liceul Tehnologic Special pentru Deficienți de Auz Cluj-Napoca (LTSDA)-Partener de proiect. Școala „11 Maj” din Jagodina este o instituție de învățământ public, cu organizare și ofertă educațională asemănătoare cu LTSDA Cluj-Napoca și este una dintre cele mai vechi instituții de învățământ special de stat din Serbia (respectiv din fosta Iugoslavia), alături de cele din Zagreb (1885), Belgrad (1897) și Ljubljana (1990), fiind o școală de prestigiu în regiune - Școală Centru de Resurse pentru educație incluzivă și suport familial. Oferta lor educațională este asemănătoare cu a noastră, având clase de învățământ special pentru elevi cu dizabilități intelectuale, auditive și asociate, elevi cu tulburări în dezvoltare și elevi cu tulburări de limbaj, nivelurile primar, gimnazial și profesional. Școala are internat, centru de suport familial, iar specializările lor sunt: grafică și legătorie de cărți, agricultură; producție și procesare alimentară; coafor.

Colaborarea cu Școala „11 Maj” Jagodina, Serbia s-a realizat din următoarele considerente:

- Motivația comună pentru o educație accesibilă, de calitate și echitabilă, care oferă tuturor educabililor un sprijin de calitate pentru a învăța, pentru a-și dezvolta abilități de viață.
- Viziunea comună asupra educației incluzive: a oferi fiecărui copil sprijin deplin pentru a învăța împreună cu colegii săi și pentru a-și dezvolta competențele de care are nevoie pentru a progresa.

- Implicarea în elaborarea de resurse didactice noi sau actualizarea celor vechi;
- Sprijinirea învățământului de masă în acumularea experienței profesionale necesare pentru a deveni cu adevărat incluzivă.
- Această colaborare s-a concretizat în două parteneriate strategice de cooperare pentru inovație și schimb de bune practici - pentru a crea împreună resurse educaționale: „deAf DigitAl PlaTform”- ADAPT (Id. nr. 2020-1-RS01-KA201-065366), care se va finaliza în aprilie și „You need to know me to teach me” (Id. Nr. 2021-2-RS01-KA210-SCH-000048967) despre care vom vorbi în continuare.

2. Scopul proiectului

Parteneriatul educațional transnațional a fost inițiat cu scopul de a crea o conexiune între cele două modele de abordare a învățământului integrat, promovate de școlile partenere, pentru a îmbunătăți educația incluzivă a elevilor cu CES din Serbia și România.

3. Obiectivele proiectului

Obiectivul principal a urmărit optimizarea modelului incluziv al învățământului primar, sprijinind dezvoltarea competențelor cadrelor didactice din școlile de masă, prin elaborarea unui ghid didactic auxiliar care să le sprijine în munca lor cu elevii integrați care prezintă dizabilitate auditivă, dizabilitate intelectuală sau dislexie-disgrafie.

Astfel, s-a urmărit:

- Conectarea strategică a două școli pentru educația elevilor cu dizabilități din Serbia și România.
- Îmbunătățirea modelului incluziv de învățământ primar din cele două țări.
- Dezvoltarea competențelor profesorilor din școlile primare din Serbia și România, pentru a lucra într-un model educațional incluziv.

4. Etapele de implementare a proiectului

4.1. Etapa de investigare a așteptărilor grupului țintă (învățători/ profesori din învățământul de masă care lucrează cu elevi cu CES integrați), a cuprins:

- aplicarea chestionarului de nevoi unui număr de 200 de cadre didactice (în colaborare cu ISJ Cluj);
- analiza și interpretarea rezultatelor chestionarului în cadrul unei întâlniri transnaționale, care a evidențiat nevoia grupului țintă de a fi sprijiniți în efortul lor de a adapta, accesibiliza și diferenția atât strategiile didactice, cât și conținuturile de predat.

4.2. Etapa de elaborare a ghidului în limbile naționale (sârbă și română) și în limba engleză.

Pornind de la datele colectate în prima etapă, echipele de proiect au stabilit de comun acord și prin colaborare, structura și conținutul ghidului. Pentru fiecare dizabilitate, în elaborarea ghidului au fost parcurse trei etape: scrierea ghidului, traducerea în engleză a ghidului și evaluarea conținutului ghidului de către organizațiile partenere din Serbia și România.

Pentru fiecare din cele trei dizabilități s-a elaborat un capitol care cuprinde următoarele subcapitole:

- Ce este dizabilitatea de auz / dizabilitatea intelectuală / dislexia-disgrafia?
- Clasificare
- Cum recunoaștem copilul cu dizabilitate de auz / intelectuală / dislexie-disgrafie?
Comportamente specifice.
- Modalități de abordare a dizabilității
- Recomandări privind pregătirea colectivului de elevi pentru a relaționa cu un coleg cu dizabilitate de auz / intelectuală / dislexie-disgrafie
- Identificarea necesităților copiilor cu dizabilități și a părinților acestora – recomandări
- Strategii de lucru

De comun acord, s-a hotărât, ca echipele de proiect din fiecare țară să adauge la sfârșitul ghidului propriu, anexe conforme curriculum-ului național. Cele pe care le-am adăugat noi, am considerat că sunt potrivite pentru toate dizabilitățile abordate, deoarece sunt elaborate conform principiului adaptare-accesibilizare și sunt bazate pe valorificarea experienței didactice și a expertizei profesorilor psihopedagogi, în educarea elevilor cu diferite tipuri de dizabilități.

4.3. Tipărirea ghidului în 3 limbi: română, sârbă și engleză

Școala parteneră din Serbia oferă programe educaționale specializate pentru nivelul profesional, în domeniul grafică și legătorie de cărți. Astfel, sarcina tipării ghidurilor a revenit partenerilor noștri și s-a realizat de către elevi, în tipografia școlii „11 Maj” din Serbia.

4.4. Prezentarea rezultatelor investigației și a ghidului în cadrul evenimentelor de multiplicare organizate de fiecare partener.

Deși am ajuns la ultima etapă din acest proiect, suntem conștienți de faptul că nu am elaborat un ghid complet sau perfect, ci unul perfectibil, care poate fi utilizat ca punct de plecare într-o abordare personalizată, în funcție de realitățile cu care se confruntă fiecare utilizator.

5. Rezultatele proiectului

- Creșterea gradului de conștientizare a cadrelor didactice cu privire la nevoile și specificul elevilor cu dizabilități.
- Crearea unui instrument accesibil cadrelor didactice din școlile de masă, în vederea recunoașterii elevilor cu dizabilități.
- Îmbunătățirea competențelor profesionale ale cadrelor didactice pentru lucrul direct cu elevii cu dizabilități.
- Implementarea unui demers metodologic adecvat în lucrul cu elevii cu dizabilități din școlile de masă.
- Susținerea șanselor egale prin asigurarea unor condiții adaptate pentru elevii cu dizabilități integrați.

Incluziunea copiilor cu dizabilități în școlile de masă reprezintă o provocare atât pentru cadrele didactice cât și pentru copii și părinții acestora. Contextul educațional favorizant învățării este cel în care individul experimentează starea de bine. Astfel, scopul prim pe care orice cadru didactic trebuie să îl urmărească este asigurarea unui climat securizant în care fiecare copil, mai cu seamă cel cu dizabilitate, să se simtă bine. Doar așa va putea activa toate acele procese cognitive, volitive, și emoționale care susțin activitățile intelectuale sau fizice.

Dorim să subliniem faptul că un sistem educațional incluziv presupune recunoașterea diversității și unicității elevilor, precum și a faptului că, la momente diferite, mulți dintre elevi pot avea nevoie de sprijin din diferite motive, ceea ce implică din partea profesorului o bună cunoaștere a elevilor și a nevoilor acestora pentru a le putea oferi suportul de care au nevoie.

Încurajați de rezultatele investigației și de dorința de colaborare a cadrelor didactice din învățământul primar, intenționăm să continuăm demersul de sprijinire a procesului de integrare a elevilor cu CES și la nivel gimnazial.

Ghidul este la dispoziția tuturor cadrelor didactice care doresc să îmbunătățească munca lor cu elevii cu CES, în format electronic, pe site-ul Liceului Tehnologic Special pentru Deficienți de Auz Cluj-Napoca (www.licdefauzcluj.ro).